Document de resum, idees i reptes fruit de la

Sessió per compartir experiències entre les Taules de Salut Mental de Catalunya

14 de juny de 2021

Federació Salut Mental Catalunya· c/Nou de Sant Francesc, 42, local, 08002 Barcelona
Telèfon 932 721 451 · www.salutmental.org · info@salutmental.org · NIF G61064242

Aquest document pretén resumir i extreure algunes idees de la sessió del passat mes de juny de 2021 en la qual van participar persones implicades en les Taules de Salut Mental en nom del moviment associatiu de la Federació Salut Mental Catalunya, amb l'objectiu de compartir experiències i avançar en la millora de la nostra participació.

Dia i hora: **dilluns 14 de juny de 16 a 18 hores**

Format: webinar utilitzant la plataforma zoom

Objectiu

L'objectiu que ens havíem posat era el de millorar la nostra participació a les Taules de Salut Mental. Per aconseguir-ho es proposava treballar per detectar les necessitats de les associacions per caminar cap a una participació més profitosa, i escatir els temes que cal prioritzar com a àmbits de treball de les Taules de Salut Mental.

Participants

Es va convidar a participar als representants d'entitats federades a SMC que participen (o volen participar) en una Taula de Salut Mental, i a les persones treballadores dels Clubs Socials de la Fundació SMC i els referents dels Espais Situa't del programa Activa't per la salut mental que també participen a les Taules de Salut Mental.

En total van apuntar-se i van assistir 27 persones en nom de totes aquestes entitats:

- Associació AMMAME (Santa Coloma de Gramenet)
- Coordinadora SMC Terres de Lleida
- Associació Talma (Juneda)
- Salut Mental Baix Llobregat
- AFAMMCA
- Aprenem

- Esquima (El Masnou)
- Salut mental Garraf | Afammg
- Salut Mental Ponent
- Associació La Muralla (Tarragona)
- Associació de familiars de les Terres de l'Ebre
- Associació Barcelonès Nord (Badalona)
- Club Social Terres de l'Ebre
- Club Social El Far - La Garriga
- Associació Daruma (Granollers)
- AREP (Barcelona)
- Salut Mental La Noguera
- Espai Situa't del Baix Llobregat
- AVAH (Associació de Voluntaris i Amics Hospital de Calella)
- ASFAM (Berga)
- Ondara-Sió (La Segarra)
- Espai Situa't de Girona
- Associació Equilibri (Sant Boi de Llobregat)

SMC salutmental Catalunya Federació

Sessió per compartir experiències entre Taules de Salut Mental

A totes les persones que participeu a les Taules de Salut Mental en nom del moviment associatiu de la Federació Salut Mental Catalunya, i us heu apuntat a la sessió.

Dia i hora: **dilluns 14 de juny de 16 a 18 hores**

Format: webinar utilitzant la plataforma zoom

Enllaç:

https://zoom.us/j/93024717990?pwd=dS80QU0wVGJmRDM2WlINZTIyd0ordz09

ID de reunión: 930 2471 7990

Código de acceso: 543310

Programa

16.00h	Acollida dels participants.
16.05h	Benvinguda i repàs del guió de la sessió
16.15h	Idees clau sobre polítiques públiques i el significat de la feina de les Taules. El rol de l'associació a les Taules i el paper de la Federació
16.30h	Compartirem algunes experiències concretes Preguntes dels assistents
17.00h	Diàleg en 3 grups sobre les necessitats de les associacions per exercir el seu rol a les Taules. Propostes per resoldre-les. Posada en comú de les idees dels grups
17.50h	Recull de les dees principals.
18.00h	Agraïment i comiat

Per a més informació

Contacteu amb Elisenda Ferrer: incidencia@salutmental.org

Amb el suport de:

Diputació Barcelona

Federació Salut Mental Catalunya c/Nou de Sant Francesc, 42, Local, 08002 Barcelona
Telèfon 932 721 451 · www.salutmental.org · federacio@salutmental.org · NIF G61064242

Conductores

La sessió va ser conduïda per Marta Poll, directora de Salut Mental Catalunya, Laura Pellisé, referent de Participació, i Elisenda Ferrer, referent de les Taules de Salut Mental.

Resum dels continguts de la sessió

- **Acollida dels participants**

  En la benvinguda es va destacar la diversitat de perfils de les persones assistents, entre els quals hi havia tant persones voluntàries com també professionals de les entitats, i la diversitat de Taules i de territoris.

- **Presentació**

  Amb el suport d'una presentació, es van recordar els orígens de les Taules de Salut Mental, que arrenquen amb la primera Taula a Sant Adrià del Besòs al 2004. La Federació SMC va fer l'aposta d'impulsar la creació de Taules a tot el país i d'acompanyar-les. Actualment, amb la recent creació de la Taula del Pla d'Urgell, ja són més de 30 les que hi ha repartides per tot Catalunya. Amb una gran heterogeneïtat i riquesa.

Es va destacar la dimensió local i la importància que hi participin tots els agents. Es van recordar els principis que regeixen les Taules: el consens, la horitzontalitat i l'autonomia.

També es van exposar els tres eixos de treball que estableix el document "Taules de Salut Mental: Una eina per al desenvolupament de polítiques locals en salut mental" on trobem: 1) Coneixement i xarxa, 2) Educació i sensibilització, i 3) Promoció de polítiques.

Es podrien destacar dues idees clau de la presentació:

- Les Taules han de ser un espai de col·laboració (mai de competència) on hi ha intercanvi des de les diferents especialitzacions de cada un dels agents, i on s'avança cap a la confiança mútua.
- La rellevància del rol de les associacions. El Pla d'Acció Europeu en Salut Mental (2013- 2020) especifica que és imprescindible aportar la visió des del moviment associatiu en la definició de les polítiques públiques. Cal prendre consciència que la nostra veu, la veu de les persones amb problemes de salut mental i les seves famílies, és igual d'important que la resta de veus de la Taula. Al juny de 2019 es va fer una sessió de treball amb persones vinculades a les Taules de Salut Mental on ja es va aprofundir en el rol de les associacions.

Allò que fa que les Taules de Salut Mental siguin una eina útil és que ajudin a fer canvis reals.

- **Algunes experiències concretes**

A continuació es van compartir experiències d'algunes Taules:

- La Taula de la Noguera va explicar que estan acabant l'elaboració d'un fluxograma de derivacions que pensen que serà molt útil per als professionals i, que especialment, anirà dirigit als equips professionals dels Centres d'Atenció Primària de la comarca amb l'objectiu de donar a conèixer tots els serveis especialitzats en salut mental i addiccions i quines són les seves portes d'entrada.
- La Taula de Granollers fa un any que està liderada per l'associació del territori, Daruma (Associació de familiars per la salut mental del Vallès Oriental). La seva coordinadora va explicar com s'ha reactivat i com ha vist que la veu de l'associació ara té més presència.
- Des d'Arep es va comentar que participen en diverses Taules de diferents districtes de Barcelona, unes Taules que estan conduïdes per una consultora social i tenen l'acompanyament intents de l'Ajuntament de la ciutat al darrera.
- La Taula d'Urgell-Segarra va explicar que participen d'un pla local anti-estigma des del 2018. Enguany han dissenyat unes "estovalles contra l'estigma" gràcies a un acord amb el sector de la restauració. Van

exposar també les limitacions que tenen en relació a les despeses estructurals de la Taula.

- Des d'Afammca-Acfames es va comentar que, tot i ser una associació d'àmbit català, la seva entitat participa a la Taula del districte d'Horta-Guinardó, on al qual la resta de recursos estan molt sectoritzats. Creuen que això és un problema que experimenten les Taules de Barcelona ciutat.
- Des de la Taula de les Garrigues van explicar que al seu territori no existeix cap associació de persones amb problemes de salut mental ni de familiars, i això no els permet avançar gaire.
- Des de la Taula de Santa Coloma de Gramenet van exposar la falta de professionals i de col·laboració entre els diferents estaments de serveis socials i els recursos del seu territori. Es va comentar que una de les demandes com a Federació hauria de ser l'equitat de serveis a tot el país.
- Des del Berguedà van explicar que ells són una comissió tècnica del Consell Comarcal i que tenen la idea de convertir-se en una Taula.
- Des de Salut Mental Ponent van explicar que quan tot just anaven a arrencar la Taula va venir la pandèmia i ara la tornen a impulsar. Van apuntar que potser cal atomitzar més i fer un bon traspàs de coneixements entre les entitats participants per no recomençar des de zero.
- Des de la Taula de Sant Boi es va comentar que l'Ajuntament ha posat un pressupost per tenir un suport tècnic especialitzat i que això permet donar més impuls a les comissions. Ara, per exemple, estan treballant en la millora dels espais de coordinació comunitària en salut mental infantojuvenil, en un mapa d'actius per compartir recursos que ja existeixen i en la creació d'un agent de salut mental comunitari per a la població infantojuvenil.

Després es va establir un diàleg entre els assistents. Una de les idees que es va compartir és que el més habitual és que una persona a títol individual no pugui participar en una Taula. També que el número de participants depèn de cada territori i no és, en cap cas tancat. Es va constatar que sovint les Taules estan integrades per moltes persones però que és habitual que només treballin uns pocs. Es va comentar també que els horaris de reunió acostumen a ser al matí, en l'horari que els va millor als professionals.

Es va exposar també la falta de recursos econòmics amb què treballen les Taules, tot i que es van explicar les poques excepcions en què hi ha un pressupost per impulsar un suport tècnic, com és el cas de l'Ajuntament de Sant Boi del Llobregat, el Consell Comarcal d'Osona i la ciutat de Barcelona.

Una altra de les idees que van sorgir són les diferències de necessitats entre les diferents Taules, i la importància de compartir experiències.

- **Treball en petits grups**

Els assistents es van dividir en tres grups per tal de treballar les necessitats de les associacions per participar a les Taules i el suport necessari per fer efectiva aquesta participació.

Algunes de les **necessitats** que van sortir entre els grups són:

- La necessitat de la implicació real de tots els agents de la Taula i en el treball per comissions.
- La necessitat de finançament per al funcionament de la Taula.
- La necessitat de disposar d'un agent que coordini la Taula.
- La necessitat de tenir un espai on poder fer les consultes que puguin sorgir.
- La necessitat de continuar amb les trobades entre Taules.
- La necessitat de continuar amb la facilitació dinàmica de les Taules, el suport en la definició dels objectius i del pla de treball.
- La necessitat que els agents de la Taula trobin que és un espai interessant que els motivi a assistir-hi, i de resultats concrets de la feina feta.
- La necessitat d'impulsar la participació de les persones amb experiència pròpia en salut mental.
- La necessitat de disposar d'un full de ruta, d'un pla anual d'acció concret.

Algunes de les **dificultats** exposades van ser:

- La falta de disposar de persones a l'associació per participar a les Taules i que aquestes estiguin més formades.
- La dispersió dels continguts i objectius a causa de la diversitat d'entitats i persones que participen a la Taula.
- La falta d'implicació, en alguns casos, de les administracions locals.
- La dificultat de conciliar la vida laboral i la feina a la Taula.

Algunes de les **propostes** aportades:

- La formació de les persones de les associacions que participen a les Taules.
- La creació d'una secretaria o suport tècnic de la Taula i la cerca de finançament per assumir-la.
- Organitzar més trobades per compartir coneixement i experiències entre les Taules i les associacions que hi participen.
- La figura de la supervisió, un acompanyament a les Taules.
- Que hi hagi alguns aspectes més consensuats entre totes les Taules.

- La lluita contra les absències.

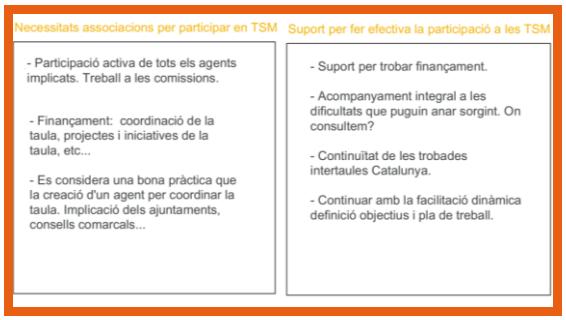

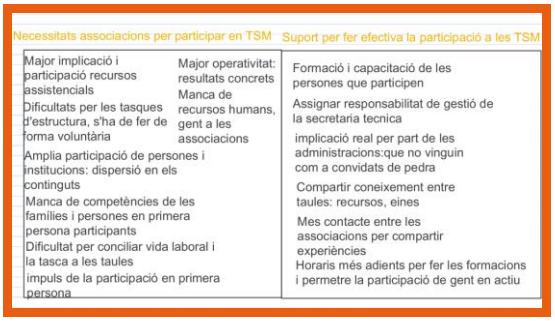

- **Tancament de la sessió**

Al final de la sessió es van recollir algunes idees més:

- Tot i les dificultats, les Taules són espais positius.
- Cal tenir mà esquerra per aprofitar les Taules i el diàleg entre els diferents agents, on podem aprendre els uns dels altres.
- Tenim la funció de fer visible allò que no funciona o ha de millorar, i hem de saber que a vegades el context per fer-ho serà la Taula i d'altres serà un altre espai.
- Va sorgir la idea de fer monogràfics per temes.

Abans d'acabar la sessió es van recordar algunes **informacions interessants**:

- La Diputació de Barcelona posa a disposició dels ajuntaments de la demarcació l'elaboració de diagnosi i plans d'acció per a les Taules de Salut Mental. Es poden demanar diagnosi específiques sobre salut mental infantojuvenil, per exemple.
- El web de SMC té accessibles diferents dossiers sobre metodologia, avaluació i exemples útils per a totes les Taules a https://www.salutmental.org/que-fem/defensa-de-drets-smc/taules-de-salut-mental/ (apartat "Materials descarregables").

Novament es va evidenciar la gran heterogeneïtat entre les Taules d'arreu de Catalunya. Un dels aspectes més rellevants són les diferències d'àmbit territorials i d'objectius que tenen les Taules.

Reptes de la Federació:

- La Federació SMC va recollir les idees aportades durant la sessió per convertir-les en demandes en la seva tasca d'incidència política, com ara la reivindicació de l'equitat territorial, que ja fa temps es demana.
- Seguir acompanyant les Taules que ho necessiten per tal de millora la seva eficàcia i creant espais per compartir experiències.

Reptes de les associacions que participen a les Taules:

- Incrementar la comunicació directe entre les Taules que ho desitgin, per tal d'aprendre unes de les altres.
- Atrevir-se a agafar el lideratge de la Taula, ja que és una oportunitat per potenciar la presència i la veu de l'entitat (de les persones i les famílies) al territori i que prestigia l'associació davant la resta d'agents.
- Treballar per tal que la Taula disposi d'un full de ruta o pla d'acció i aconsegueixi objectius concrets, sense caure en la dispersió.

Reptes comuns:

- Treballar per dotar les Taules de finançament per seguir avançant, tan per a un suport tècnic com per realitzar les tasques que es proposa.
- Incrementar la implicació del moviment en primera persona a les Taules.

(Ambdós reptes van sorgir ja al webinar del novembre del 2020.)

- Millorar la formació de les persones que participen a les Taules.

Agraïments

Agraïm novament el suport imprescindible de la Diputació de Barcelona i la implicació de tots els ajuntaments i Consells Comarcals que impulsen o participen a les Taules de Salut Mental.

Agraïm també al miler de persones que hi participen i les fan possible. I, especialment, a les que ho fan des del moviment associatiu.

Amb la col·laboració de: